

**11. SINIF TM- MF GRUBU
DİL VE ANLATIM DERSİ SINAV SORULARI**

Öğrencinin Adı ve Soyadı :													Sınıfı:					Numarası:				
Soru No	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	TOPLAM
S.Puanı	5	4		5	2	22	2	10	5	11	12	12	8									100
Ö Puanı																						

Yanıtlarınızı okunaklı bir yazı ile doğru, anlamlı ve tam cümle kurarak yazınız.

Sınav kağıt düzenine, noktalama işaretlerine ve yazım kurallarına dikkat ediniz.

Belirtilen açıklamalar, değerlendirmede % 10 ağırlıkta etkili olacaktır.

METİN 1

E y benim aziz okurum, güzel okurum. Sen hiç mevsimlerle insan ömrünün zamanları arasındaki ilişkiyi düşündün mü? Bahar, yaşımızın hangi zamanına kış hangi zamanına benzer? Peki insan ömrünün hangi yaşları daha güzeldir sence? Peki insan hep baharı yaşayabilir mi veya hep baharda kalayım diye yırtınırsa nasıl davranmış olur? Sesin gelmiyor okurum. Hadi ben cevap vereyim, yormayayım seni. Bir defa şunu söyleyeyim: Bahar güzelliğini, kış çirkinliğin simgesi değildir. İnsanların hiçbir güzelliği baki değildir. İnsan tabii ki ömrünün kışına gelince ihtiyarlığa doğru da gidecektir. Dikkât edersen ey aziz okur, çirkinliğe gidecektir, demiyorum. Çünkü hayatta insana mahsus güzellik yalnız ilk baharın verdiği tazelikten ibaret değildir. Çiçeklerini açmış bir şeftali ağacı ne kadar güzelse aynı ağaç dallarından olgun şeftaliler sarkarken de güzeldir. Ama unutmama ki bu harikulade şeftaliler ilkbahardaki o dikkat ve özenin eseridir.

Aşağıdaki soruları metin 1'den hareketle yanıtlayınız.

1)Yukarıdaki parçanın ne tür bir metin olduğunu saptayınız, yukarıdaki metinden örneklerle dört madde halinde yazınız.(5 puan)

Yukarıdaki metin, öğretici metinlerden sohbetir. 1) Dostça, arkadaşça konuşma havası içinde düşünceler dile getirilmiştir. Günlük konuşmada kullanılan sözler dikkati çekmektedir. 2) Ey benim azizi okurum üslubu yazarın bir arkadaşına seslenme tarzını yansıtmaktadır. 3) Her sözünde bir samimiyet vardır. Yazar düşüncesini derinleştirmeden, kanıtlanma kaygısı duymadan dile getirmiştir. 4) Metinde dil kimi yerde bilgilendirme işleviyle kimi yerde heyecana bağlı işleviyle kullanılmıştır. Açıklamadan, karşılaştırmalardan yararlanılmıştır.

2) Yukarıdaki metinden bu metin türünü yansıtan en tipik dört cümlenin altını renkli kalemle çiziniz.(4 puan)

1)Ey benim azizi okurum, güzel okurum. 2)Peki insan ömrünün hangi yaşları güzeldir sence?
3) Sesin gelmiyor okurum ! 4)İnsan hep baharda kalayım diye yırtınırsa nasıl davranmış olur?

3)Yukarıdaki metinde yazarın vurgulamak istediği düşünceyi , ana fikri yazınız. (2 puan)

Çiçeklerini açmış bir şeftali ağacı ne kadar güzelse aynı ağaç dallarından olgun şeftaliler sarkarken de güzeldir. Ama unutmama ki bu harikulade şeftaliler ilkbahardaki o dikkat ve özenin eseridir.

METİN 2

Güneşin girmedeği (1) daracık(2) sokaklarında dolaştığım, labirent sokaklarında kaybolduğum ve eski romantizmden uzak Yumuşama ünlü türemesi

kazıkçı(3) gondollarında gezindiğim Venedik, dünyanın en ilginç kenti. Bavulumu garın merdivenlerinden indirip meydana girdim

kalabalığın(4) ortasında etrafıma şaşkın şaşkın bakakaldım. Otelim San Marco meydanındaydı. Oraya nasıl ulaşacağımı

yumuşama

bilmiyordum.(5) Merdivenleri tırmanıp tekrar gara döndüm. Danışmadaki kıza otelin yazılı olduğu oteli adresi gösterip oraya daralma

nasıl gideceğimi sordum. Sırtımda fotoğraf makinelerinin bulunduğu ağırca bir çanta, elimde tekerlekli de olsa çekmekte(6)

zorlandığım bavulumla(7)Yeniden merdivenlerden inip iskeleye gittim.Uzunca bir süre kuyrukta(8) bekledikten sonra 82

ünlü düşmesi

numaralı vaperotto için bilet aldım. Venedik'in en önemli ulaşım aracı vaperotto bizim Boğaz'da çalışan yolcu motorları gibi bir

şeydi. Büyük kanalda iskeleden iskeleye gide(9) gele ulaşımı sağlıyorlardı.(10)

yumuşama daralma

Aşağıdaki soruları metin 2'den yola çıkarak yanıtlayınız.

4) Yukarıdaki metnin türünü saptayınız, bu türün dört önemli özelliğini maddeler halinde yazınız.(5 puan)

Yukarıdaki metin gezi türünün özellikleri göstermektedir. 1) Anlatıcı gezip gördüğü yeri anlatmıştır. 2)Anlatıcının amacı gezip gördüğü yeri bize tanıtmak, buraya gitme isteği uyandırmaktır. 3) Dil genellikle göndergesel işlevle kullanılmıştır. 4)Örnekleme , karşılaştırma gibi düşünceyi geliştirme yollarından yararlanılmıştır.

5) 2 no'lu metinde hangi anlatım biçimleri kullanılmıştır?(2 puan)

Açıklayıcı öyküleme, betimleme

6)a) 2 no'lu metinde altı çizili sözcüklerdeki ses olaylarını (düşme, türeme, yumuşama, sertleşme...) belirleyerek metin üzerinde sözcüklerin yanına yazınız. (10 puan)

b)2 no'lu metinden ismin hal eklerine 3'er örnek saptayarak aşağıdaki boşluğa yazınız. (12 puan)

ismin –i hali: bavulumu, adresi, ulaşımı,

ismin –e hali: etrafıma, gara, iskeleye

ismin –de hali: sokaklarında, gondollarında, meydanında

ismin –den hali: romantizmden, merdivenlerinden, iskeleden

METİN 3

Gazi Yaşargil, 6 Temmuz 1925'te Diyarbakır'ın Lice ilçesinde dünyaya geldi. İlk ve ortaöğrenimini Ankara'da tamamladı. Tıp Fakültesinde okumak için 1943'de Viyanaya gitti. 1944'te Almanya'nın Naumberg kentine oradan da İsviçre'nin Basel kentine geçti. 1950 Yılında bu üniversitede doktora eğitimini tamamladı. Bir süre Bern Üniversitesi'nin psikiyatri bölümünde görev aldıktan sonra nöroşirurji alanına yöneldi. Beyin anatomisi ve genel cerrahi alanında çalışmalarını sürdüren Yaşargil, 1953 Yılında Basel Üniversitesi'nin nöroşirurji bölümüne geçti. 1957 ve 1965 yılları arasında Zürih'deki üniversite hastanesinde çalışmalarını sürdürdü. 1965'de yardımcı profesör olan Yaşargil, 1965-1967 yılları arasında Amerika Birleşik Devletleri'nin Burlington kentindeki Vermont üniversitesinin beyin cerrahi bölümünde, profesör Peardon Donaghy ile birlikte mikrovasküler cerrahi alanında çalışmalar yürüttü.

Aşağıdaki soruları metin 3'ten hareketle yanıtlayınız.

7) Yukarıdaki metnin türünü saptayınız, dilin hangi işlevde kullanıldığını belirleyiniz. (2 puan)

Yukarıdaki metin biyografidir. Dil göndergesel işleviyle kullanılmıştır.

8) 3 no'lu metinden yazım yanlışlarına ve noktalama eksikliklerine ait 10 örneği saptayın, düzelterek aşağıdaki boşluğa alt alta gelecek şekilde yazınız..(10 puan)

6 Temmuz 1925'te, Diyarbakır'ın, Lice ilçesi, Ankara'da, Tıp fakültesi, 1943'te, Viyana'ya, 1950 yılında, aldıktan...

METİN 4

Benim çocukluğumun ramazanları kara kışa rastlamıştı. Onun içindir ki kulağımda kalan ilk davul sesi oldukça kof ve hayli neşesizdi. Zira deri, rutubetten pörsümüş bulunurdu. Ayrıca kapalı camlar ve kafesler ardından ses, içeriye boğuklaşarak girerdi. Fakat annemin, kış ramazanlarını yazınkilerine tercih ettiğini iyice hatırlıyorum. Kışın günler kısadır. İnsan bir de bakar ki top vakti yaklaşmış. Halbuki yazın hararetten bunalmanızı, dudaklarınızın susuzluktan böcek kabuğu gibi kaskatı kesilmesini bir tarafa bırakınız, bir türlü akşam olmak bilmez ki... Allah iş gücü sahibi olanların yardımcısı olsun. Yaz ramazanlarını sevenler de şöyle derlerdi: "Gündüzün zahmet çekilir. Ama kırdı, bahçede kurulan sofralarda oruç açmak pek hoştur. İftar masası da çeşit çeşit salatalarla cacık ve domatesle, şeftali, karpuz, kavunlarla daha renkli, daha iştah çekici ve keyifli olur. Kısmetimde iki mevsimin ramazanın da görmek varmış. İşte şimdi tekrar kışınkine giriyorum. Hadi hayırlısı olsun..."

Aşağıdaki soruları metin 4'ten hareketle yanıtlayınız.

9) a) Yukarıdaki metnin türünü gerekçesini açıklayarak yazınız. (3 puan)

Yazarın amacı anılarında önemli yer tutan bir zaman dilimini anlatmaktır. Metin bu nedenle anıdır.

b) 4 no'lu metinde hangi anlatım biçimlerinin ve düşünceyi geliştirme yollarının kullanıldığını belirleyiniz.(2 puan)

Açıklama, betimleme, karşılaştırma, örnekleme, tanık gösterme

10)Aşağıdaki cümlelerin karşısına yargılar doğru ise “D” yanlış ise “Y” yazınız. DOĞRUSU YAZILMAYAN YANLIŞ YARGILAR İÇİN PUAN VERİLMEYECEKTİR. (11 puan)

- Yayımlanma amacı güdülmeyen oluşturulan günlüklerde genellikle yalın, samimi bir anlatım göze çarpar. (D)
Anı türü metinlerin anlatıcıları kurmaca kişilerdir. (Y) **Metin edebi metin olmadığından anlatıcı gerçektir.**
Anı türü metinlerde olaylar olay örgüsü biçiminde aktarılır. (Y) **Öğretici metinlerde olay zinciri**
Biyografi türü metinlerde öyküleyici, betimleyici, açıklayıcı anlatım biçimleri kullanılır. (D)
Sohbet türü metinlerde düşünceler derinleştirilerek anlatılır. (Y)
Günlük günü gününe yazılır ve yazıldığı günün tarihi sağ köşede belirtilir. (D)
Yayımlanmak amacıyla yazılan günlükler dışı dönük günlüklerdir. (D)
Anılar portre biçiminde de yazılabilir. Anı-portre denilen bu tür örneklerde yazar tanıdığı bir kişiyi belirli yönleriyle anlatmaya çalışır. (D)
Gezi yazılarında amaç okuyucunun kendisini sorgulamasını sağlamaktır. (Y)
Gezi yazılarında açıklama, tartışma anlatım biçimleri kullanılır. (Y) **Tartışma olmaz.**
Bir kişinin hayatıyla birlikte kişiliğini, oluşturan koşulları; eserlerini, hizmetlerini ayrıntılı biçimde anlatan biyografilere monografi denilir. (D)

11) Aşağıdaki cümlelerde ne tür anlatım bozuklukları yapıldığını cümlelerin yanına açılan parantezlere yazınız (12 puan)

- Dairenin pencereleri değiştirildi, artık daha iyi ısınıyor. (**ÖZNE EKSİKLİĞİ**)
Yahya Kemal'i sevmeye, daha çok değer vermeye başladım. (**DOLAYLI TÜMLEÇ EKSİKLİĞİ**)
Türkiye'nin gücü artıyor, Batı'yla daha iyi rekabet ediyor. (**ÖZNE EKSİKLİĞİ**)
Biz bu odada, siz yandaki odada kalacaksınız. (**YÜKLEM EKSİKLİĞİ**)
Biz onlar için yaşıyoruz, siz kendiniz için. (**YÜKLEM EKSİKLİĞİ**)
Bugün beş öğrenci derse girmediler. (**ÖZNE-YÜKLEM UYUŞMAZLIĞI**)
Bunu size yasak ediyorum. (**GEREKSİZ YARDIMCI EYLEM KULLANIMI**)
Köprü açılarak taşıtlara yol verildi. (**ÇATI UYUŞMAZLIĞI**)
Mahallede herkes sana değer verir, çok sever. (**NESNE EKSİKLİĞİ**)
Müdür onlara yardım ediyor, kayırıyor. (**NESNE EKSİKLİĞİ**)
Son yıllarda polisiye ve aşk romanları çok tutuldu. (**TAMLAMA YANLIŞI**)
Dikkatler dükkân sahibine çevrildi ve aranmasına başlandı.. (**TAMLAYAN EKSİKLİĞİ**)

12) Aşağıdaki eser ve tür özelliklerini yanlarındaki yazarlarla eşleştiriniz. (12 puan)

1)Ziya Paşa -G	A- Mor salkımlı Ev- Anı
2)Halit Ziya Uşaklıgil-H	B- Zoraki Diplomat- Anı
3)Halide Edip Adivar-A	C- Hac Yolunda- Gezi
4)Yusuf Ziya Ortaç-E	D- Seyahatname- Gezi
5)Yakup Kadri Karaosmanoğlu-B	E-Portreler- Anı
6)Falih Rıfki Atay-	F- Avrupa'da Bir Cevalan- Gezi
7)Seydi Ali Reis-I	G-Defter-i Amal- Anı
8)Evliya Çelebi-D	H- Saray ve Ötesi-Anı
9) Ahmet Mithat Efendi-F	I- Miratül Memalik
10)Direktör Ali Bey-İ	İ-Seyahat Jurnalı
11) Reşat Nuri Güntekin-J	j-Anadolu Notları
12) Muallim Naci-K	K- Ömer'in Çocukluğu- Anı
13)Ahmet Haşim	

13) Aşağıdaki test sorularını yanıtlayınız. (toplam 8 puan puan)

Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerden hangisi ismin” –i” hal ekini almıştır ? (1 puan)

- A)Babası ona yardımcı olmamıştı.
B)Şikayeti her gün daha da arttı.
C)Konuşması oldukça düzgündü.
D)Masayı yana doğru çekmesini istedi.
E)Düşüncesi bana hep ters gelir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde zincirleme isim tamlaması vardır? (2 puan)

- A)İncecik bir yel tuz ve iyot kokusunu üzerimize serpiştiriyordu.
- B)Kimin attığı belli olmayan taş bakkalın camını tuzla buz etti.
- C)Yaprak aralarından sızan gün ışığı gölün sularına aksetmişti.
- D)**Genç bir adam, sokak ışığının lambası altında çalışıyordu.**
- E)Kuşların sesi çok uzaklardan bir melodi gibi geliyordu.

“Sabah” sözcüğü aşağıdakilerin hangisinde farklı bir türde kullanılmıştır? (1 puan)

- A)Sabah tren buradan geçer.
- B)Nasil olsa sabah buraya geleceksiniz.
- C)Bu eşyaları sabah köye götürürüz.
- D)Dükkana sabah bir kişi akşam iki kişi uğradı.
- E) **Sabah ezanı okunmadan yola çıktık.**

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir ad birden çok sıfatla nitelenmiştir? (1 puan)

- A)Çocukların em mutlu oldukları günler kış günleriydi.
- B)Eski Türk evlerinin bahçelerini özlüyorduk.
- C)**Ulu, heybetli çamlar, kayaların arasından göğe doğru bakıyordu.**
- D)Otobüsün içinde küçük çocuklar yaşlı kadınlar vardı.
- E)Soğuk hava bütün yolcuların iliklerine işlemiştir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sıfat bütün tamlamanın sıfatıdır? (2 puan)

- A)Piyade alayının görevi çok önemlidir.
- B)Evin yaramaz çocuğu yine yapacağını yaptı.
- C)Çalışkan sınıfın öğrencileri geliyor.
- D)Göçmen kuşlar bu yıl erken geldi.
- E)**Genç belediye başkanı bizi çok iyi ağırladı.**

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde niteleme sıfatı kullanılmamıştır? (1 puan)

- A)Karaktersiz tipleri asla yanına yaklaştırmaz.
- B)İyi niyetli çocukları gözünden tanırım.
- C)Mavi gözleri herkesi mest etti.
- D)Diktörgen masa olmasa çalışmıyor.
- E)**Böyle insanlarla ne yaparsın anlamam.**